RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

nr. 242.276 van 10 september 2018
in de zaak A. 226.055/IX-9368

In zake: Sieme JACOBS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de VZW VISO SINT-ANGELA
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Luc Forier en Frank Goossens
kantoor houdend te 3680 Maaseik
Bleumerstraat 48
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 3 september 2018, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de beroepscommissie van Hast Katholiek Onderwijs Hasselt van 20 augustus 2018 waarbij aan Sieme Jacobs een oriënteringsattest C wordt toegekend.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 10 september 2018, om 10.00 uur.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Frank Goossens, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is tijdens het schooljaar 2017-2018 ingeschreven als leerling in het tweede jaar van de derde graad 'industriële ICT' (TSO) in Hast Katholiek Onderwijs Hasselt, onderwijsinstelling die behoort tot de vzw VISO Sint-Angela.

3.2. Op het einde van het schooljaar behaalt verzoeker een eindtotaal van 58,9% met jaartekorten voor Nederlands (48,8%), wiskunde (48,2%) en het vakonderdeel 'toegepaste elektriciteit' (41,6%). De delibererende klassenraad kent aan verzoeker een oriënteringsattest C toe. Die beslissing is als volgt gemotiveerd:

> "3 onvoldoendes waaronder 1 richtingsvak en laatste examenreeks slechts 48.3%
> Nederlands 48.8%
> LPD: spreekoefening voorbereiding niet doorgestuurd. 19.20.21.30
> Wiskunde 48.2%
> LPD: S1, S3, S4, MA1, MA3, VF1,6,7, EF1,2
> RO Toegepaste Elektriciteit 41.6%
> LPD: 36, 37, 40."

Overleg met de directie resulteert in een nieuwe bijeenkomst van de klassenraad, maar die, zo laat de directeur weten, "wenst de oorspronkelijke beslissing 'niet geslaagd' te behouden".

Verzoeker stelt daarop een beroep in bij het schoolbestuur.

3.3. Op 20 augustus 2018 beslist de beroepscommissie, verzoeker gehoord, "dat het oriënteringsattest C behouden blijft". Daarbij overweegt de commissie:

> "- dat er geen nieuwe elementen naar voren werden gebracht;
> - dat ondanks dat de school haar uiterste best heeft gedaan om in de begeleiding te voorzien, we ons toch moeten aansluiten bij de uitspraak van de delibererende klassenraad;
> - dat de school wel degelijk voldoende rekening heeft gehouden met de gevraagde aanpassingen volgens het M-decreet;
> - dat de zorgcoördinator kon bevraagd worden door de beroepscommissie, maar niet aanwezig diende te zijn;
> - dat de leerling tekorten behaalde op essentiële onderdelen wiskunde, Nederlands en toegepaste elektriciteit."

IV. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden

4. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid slechts worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden en dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is die onverenigbaar is met de behandelingstermijn van de gewone vordering tot schorsing.

V. Uiterst dringende noodzakelijkheid

5.1. Verzoeker mag zich beroepen op de vaste rechtspraak van de Raad van State, met name dat het dreigend verlies van een schooljaar een nadeel

uitmaakt dat dreigt met een gewone schorsingsprocedure niet tijdig gekeerd te kunnen worden.

Anders dan de verwerende partij in haar nota met opmerkingen en op de terechtzitting betoogt, kan verzoeker voorts geen gebrek aan voortvarend optreden worden verweten; tussen de kennisname van de bestreden beslissing en het instellen van het verzoekschrift verliepen dertien dagen. Er valt niet in te zien waarom die tijdspanne niet zou stroken met de diligentie die van een verzoekende partij wordt verwacht bij het instellen van deze uitzonderlijke procedure.

De verwerende partij is overigens slecht geplaatst om opmerkingen te maken over diligent optreden, als haar beroepscommissie pas op 20 augustus erin slaagt uitspraak te doen over verzoekers beroep, dat dateert van 5 juli.

5.2. De eerste schorsingsvoorwaarde is vervuld.

VI. Ernst van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

6. Een eerste middel is geput uit: "[s]chending motiveringsplicht, redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel."

Verzoeker betoogt onder meer dat hij verschillende bezwaren heeft doen gelden in zijn beroepschrift, maar dat de bestreden beslissing "geen enkele van de opgeworpen elementen op een aanvaardbare manier [beantwoordt] en […] zich [beperkt] tot vage en zeer summiere formuleringen".

Hij werkt deze klacht vervolgens concreet uit.

7. In de nota met opmerkingen gaat de verwerende partij punctueel in op de grieven van verzoeker en licht zij toe waarom deze volgens haar niet terecht zijn.

Beoordeling

8. In de wijdlopige toelichting bij het middel heeft de Raad van State – met de *summaria cognitio* waarmee hij kennis kan nemen van een (ongepagineerd) verzoekschrift dat is ingeleid volgens de procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid – op het eerste gezicht geen uiteenzetting gelezen die specifiek ingaat op de aangevoerde schending van het zorgvuldigheidsbeginsel of het redelijkheidsbeginsel.

In die mate is het middel obscuur en niet ernstig.

9. Voor zover verzoeker de beroepscommissie verwijt niet te hebben geantwoord op zijn bezwaren, voert hij de schending aan van de formelemotiveringsplicht.

10. De beroepscommissie heeft, door te overwegen dat "er geen nieuwe elementen naar voren werden gebracht" en dat zij zich "[moet] aansluiten bij de uitspraak van de delibererende klassenraad", impliciet maar zeker zich de motieven van die klassenraadbeslissing eigen gemaakt. De commissie heeft daar nog aan toegevoegd dat "de school wel degelijk voldoende rekening heeft gehouden met de gevraagde aanpassingen volgens het M-decreet" en heeft herhaald dat "de leerling tekorten behaalde op essentiële onderdelen wiskunde, Nederlands en toegepaste elektriciteit". Aangezien de motieven van de klassenraad reeds aan verzoeker bekend zijn en de andere elementen uitdrukkelijk in de beslissing staan, is het doel van de formelemotiveringsplicht in zoverre bereikt.

11. Het feit dat de beroepscommissie zich hoofdzakelijk op hetzelfde standpunt stelt als de delibererende klassenraad ontslaat haar echter niet van

de verplichting, als beroepsorgaan, ervan blijk te geven met het beroepschrift zorgvuldig rekening te hebben gehouden. Alvast de motieven van de klassenraadbeslissing waar de beroepscommissie aansluiting bij zoekt, lijken dan niet evident reeds een antwoord te kunnen zijn op al de later ingeroepen argumenten van verzoeker die geen antwoord hebben gekregen in die klassenraadbeslissing. Dit geldt des te meer wanneer de delibererende klassenraad weliswaar na het overleg met de directeur een tweede keer werd bijeengeroepen, maar verzoeker van het resultaat daarvan alleen mag vernemen dat "[zijn] argumenten […] allemaal [werden] besproken, en de delibererende klassenraad […] de oorspronkelijke beslissing 'niet geslaagd' [wenst] te behouden".

Een louter bijvallen van de motivering van de beroepen beslissing van de klassenraad mag evenmin volstaan, als het precies die motivering is die in beroep wordt betwist.

Het is vanzelfsprekend in het geval een leerling gebruikmaakt van de verhaalmogelijkheid en aldus een samenkomst van de beroepscommissie uitlokt, dat de motiveringsplicht ten volle betekenis krijgt en dat de beroepscommissie kennis moet nemen van de grieven van de leerling, ze moet beoordelen en ze beantwoorden. Het bestaan en de zin van een dergelijke beroepsprocedure vereisen dan dat de motivering er blijk van geeft dat de bezwaren van de leerling daadwerkelijk in overweging zijn genomen en in de nieuwe beoordeling zijn betrokken, dat de leerling begrijpt waarom die argumenten de beroepscommissie niet konden overtuigen en dat ten minste een uitdrukkelijke repliek volgt op de vragen die voor de leerling blijkens zijn beroepschrift van wezenlijk belang zijn en die, mochten ze terecht zijn gesteld, mogelijk tot een voor de leerling gunstiger resultaat leiden.

12.1. Bij dit alles mag voorts niet uit het oog verloren worden dat de beroepscommissie beschikt over een autonome, eigen beslissingsbevoegdheid.

De beroepscommissie, zoals die in de Codex Secundair Onderwijs door de decreetgever is geconcipieerd, is immers een beroepsorgaan waaraan de volle hervormingsbevoegdheid is opgedragen. Dat beroepsorgaan heeft beslissingsmacht over de zaak zelf, op dezelfde wijze als de delibererende klassenraad. Het plaatst zijn eigen beoordeling van de voorliggende gegevens in de plaats van de klassenraadbeslissing en dit op grond van eigen, autonome motieven.

12.2. Het is voorts opvallend dat de verwerende partij in de nota een poging onderneemt om de bestreden beslissing inhoudelijk nader te onderbouwen, wat niet gelijkstaat met antwoorden op een middel dat een schending aanvoert van de formelemotiveringsplicht.

Verzoeker heeft er evenwel aanspraak op om die opheldering te mogen lezen in de beslissing van de beroepscommissie en niet *post factum*, in een achteraf in de huidige procedure neergelegde nota met opmerkingen, waarvan overigens niet kan worden achterhaald of ze motieven bevat die ook aan de beroepscommissie mogen worden toegeschreven.

Met de elementen die de verwerende partij in de nota toevoegt aan de motivering die de beroepscommissie in de bestreden beslissing heeft neergeschreven, mag de Raad bijgevolg thans geen rekening houden.

12.3. In dat verband moet ten slotte worden opgemerkt dat het niet aan de Raad van State toevalt om zijn oordeel over het slagen van de leerling in de plaats te stellen van de evaluatiebeslissing van de beroepscommissie. Het ligt ook niet op zijn weg om in de plaats van de beroepscommissie aan verzoeker opheldering te geven over de ingeroepen bezwaren.

13. Met dit alles voor ogen, valt de Raad van State in de huidige stand van de procedure verzoeker bij, als hij opmerkt dat de motivering van de bestreden beslissing niet aantoont dat zijn grieven zorgvuldig in ogenschouw zijn genomen en dat hij er geen antwoord in vindt op zijn ingeroepen bezwaren.

In het verslag over de hoorzitting van de beroepscommissie van 20 augustus 2018, dat zowel door de leden van de beroepscommissie als verzoeker, zijn ouders en zijn raadsman werd ondertekend, worden de argumenten, bezwaren en grieven van verzoeker over ruim vier bladzijden puntsgewijs geregistreerd. Daarbij wordt – onder meer – aangevoerd dat "onvoldoende rekening [werd] gehouden met de zeer goede gip en stage", dat "alle elementen in overweging genomen [moeten] worden", dat een "[n]ul voor niet gemaakte taken […] niet [bewijst] dat de leerplandoelstellingen niet bereikt zijn", dat ook daar "onvoldoende rekening mee gehouden" is, dat zijn vragen over welke taken voor Nederlands en elektriciteit niet werden gemaakt, niet werden beantwoord, dat "[d]e problematieken rond de afspraken […] niet in rekening [werden] gebracht in juni bij de klassenraad", dat voor Nederlands "[d]e nullen op het rapport […] allemaal [kwamen] na het slecht noteren door de leraar in de digitale agenda, behalve de boekbespreking", dat voor toegepaste elektriciteit "de manier van quoteren stilzwijgend gewijzigd" werd, dat "als het geheel van de cluster boven 50% is, dan kan je dit niet gebruiken als een argument om een leerling niet te laten slagen", dat de leraar van dat vak "weigert om de digitale agenda correct in te vullen" – "[v]oor DW2 werd geen enkel lesonderwerp ingevuld"; "[h]oe wil je dat een leerling dan correct kan studeren" – terwijl hij nochtans "[v]olgens M-decreet […] verplicht [is] om redelijke aanpassingen toe te passen" en dat "ook opgenomen is in het schoolreglement", dat verzoeker "[v]oor het niet afgeven van een laboverslag waar [hij gewettigd] afwezig was en geen verslag kon maken, […] een nul [kreeg]" en "deze […] meegerekend [werd] in het jaartotaal".

Het antwoord dat verzoeker hierop mocht lezen in de bestreden beslissing is enkel dat de beroepscommissie vindt "dat er geen nieuwe elementen naar voren werden gebracht", dat "ondanks dat de school haar uiterste best heeft gedaan om in de begeleiding te voorzien, we ons toch moeten aansluiten bij de uitspraak van de deliberende klassenraad", dat "de school wel degelijk voldoende rekening heeft gehouden met de gevraagde aanpassingen volgens het M-decreet", dat "de zorgcoördinator kon bevraagd worden door de beroepscom-

missie, maar niet aanwezig diende te zijn" en dat "de leerling tekorten behaalde op essentiële onderdelen wiskunde, Nederlands en toegepaste elektriciteit".

Weliswaar is een beroepscommissie niet verplicht om op alle grieven en opmerkingen van de leerling afzonderlijk te reageren. Het volstaat dat in de beslissing de motieven worden opgenomen die de beslissing afdoende kunnen dragen. In de concrete context van deze zaak lijken de aangehaalde motieven echter niet meer te zijn dan stijlformules. Verzoeker heeft onder meer specifieke opmerkingen gemaakt over en vragen gesteld bij "nullen" die hem werden toegekend en een "stilzwijgende" wijziging van de beoordeling van clustervakken en hun onderdelen. Hij heeft gewezen op zijn resultaten voor de geïntegreerde proef en de stage en heeft aangevoerd dat met alle elementen van zijn dossier rekening moet worden gehouden, niet alleen met de tekorten. Hij heeft duidelijk aan de kaak gesteld dat bepaalde leraren – één zelfs stelselmatig – hebben gezondigd tegen het afgesproken gebruik van de digitale agenda. Dan ligt het, op het eerste gezicht, op de weg van de beroepscommissie om ervan blijk te geven dat zij die opmerkingen en vragen bij haar beoordeling van de leerling heeft betrokken. Zo zij deze niet bijvalt, staat het aan de commissie uitdrukkelijk aan te geven waarom zij het anders ziet. Op dat vlak is de beroepscommissie, zo lijkt, schromelijk tekortgeschoten.

Dit klemt des te meer, als blijkt dat de voorzitter van de beroepscommissie tijdens de hoorzitting bevestigt "niet op de hoogte te zijn van de inhoud van [de] aangetekende brief gericht aan de beroepscommissie".

14. Het eerste middel is in de aangegeven mate ernstig. Ook de tweede schorsingsvoorwaarde is bijgevolg vervuld.

B. Tweede en derde middel

Uiteenzetting

15. In een *tweede middel*, dat geput is uit de schending van het beginsel dat is besloten in de spreuk *patere legem quam ipse fecisti* en van het schoolreglement, herhaalt verzoeker zijn grief dat voor toegepaste elektriciteit de digitale agenda "niet op uniforme en zoals door de handleiding voorziene wijze [werd] ingevuld" en dat dit "[o]ok voor Nederlands […] niet consequent [gebeurde]". Hij voegt eraan toe dat alleen hij van voorgestelde remediëring op de hoogte werd gebracht en niet zijn ouders, zoals nochtans voorgeschreven in het schoolreglement.

In het *derde middel*, waarin de schending wordt aangevoerd van de rechten van verdediging, het zorgvuldigheidsbeginsel, het onpartijdigheidsbeginsel, artikel 123/7 van de Codex Secundair Onderwijs en "GDPR", beklaagt verzoeker zich erover dat de voorzitter van de beroepscommissie bevestigde niet op de hoogte te zijn van de inhoud van het beroepschrift van verzoeker maar dat hij zich liet voorlichten door de directeur, dat die directeur de problematiek van verzoeker verkeerd voorstelt, dat de directeur het beroepschrift heeft achtergehouden voor de leden van de beroepscommissie, dat de directeur nalaat te controleren of hij niet misleid is door een leerkracht in verband met het gebruik van de digitale agenda, dat die digitale agenda na het beroepschrift van verzoeker werd aangevuld maar dat de beroepscommissie heeft nagelaten te controleren wie dat wanneer heeft gedaan en dat hij ondanks herhaalde vragen geen kopie van het leerlingenvolgsysteem heeft gekregen. Verzoeker stelt tot slot ook vragen bij de "onafhankelijkheid" van de directeur.

Beoordeling

16. Zoals reeds is overwogen bij de bespreking van het eerste middel, valt het niet aan de Raad van State toe om een eigen oordeel over het slagen

van de leerling in de plaats te stellen van de evaluatiebeslissing van de beroepscommissie en ligt het ook niet op zijn weg om in de plaats van de beroepscommissie aan verzoeker opheldering te geven over de ingeroepen bezwaren.

Verzoeker moet derhalve eerst zijn bezwaren door de beroepscommissie horen beoordelen – opdracht waarin die commissie, zoals gezien, pijnlijk heeft gefaald.

17. In die mate zijn de beide middelen voorbarig en, bijgevolg, vooralsnog niet ernstig.

BESLISSING

De Raad van State beveelt de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de beslissing van de beroepscommissie van Hast Katholiek Onderwijs Hasselt van 20 augustus 2018 waarbij aan Sieme Jacobs een oriënteringsattest C wordt toegekend.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 10 september 2018, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren, kamervoorzitter,

bijgestaan door

Tiny Temmerman, griffier.

De griffier **De voorzitter**

Tiny Temmerman **Geert Van Haegendoren**